

НАРЕДБА № 26 ОТ 18 НОЕМВРИ 2008 Г. ЗА УСТРОЙСТВОТО И ДЕЙНОСТТА НА ДЕТСКИТЕ ЯСЛИ И ДЕТСКИТЕ КУХНИ И ЗДРАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ТЯХ

Издадена от министъра на здравеопазването

Обн. ДВ. бр.103 от 2 декември 2008г., изм. ДВ. бр.24 от 31 март 2009г., изм. ДВ. бр.36 от 10 май 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.90 от 20 октомври 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.53 от 8 юли 2022г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях.

(2) Детските ясли и детските кухни могат да се създават от общините, от физически и юридически лица.

(3) Издръжката на децата в общинските детски ясли и дейността на общинските детски кухни се финансира от съответния общински бюджет.

(4) За отглеждане на децата в общинските детски ясли, както и за получаване на детска храна от общинските детски кухни родителите и настойниците заплащат такси в размери, определени от общинския съвет в съответствие със Закона за местните данъци и такси.

Чл. 2. (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Детските ясли са организационно обособени структури, в които екип от медицински и други специалисти осъществява отглеждане чрез грижа за опазване и укрепване на здравето, възпитание и обучение на деца от тримесечна до тригодишна възраст.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2011 г., в сила от 10.05.2011 г.) Децата се изписват от детските ясли от 1 септември в годината, в която навършват тригодишна възраст, или по желание на родителите преди този срок.

(3) Детските кухни са организационно обособени структури, в които медицински и други специалисти приготвят, съхраняват и предоставят храна за деца до тригодишна възраст.

Редакция към ДВ, бр. 36 от 10 Май 2011 г.

Чл. 2. (1) Детските ясли са организационно обособени структури, в които медицински и други специалисти осъществяват отглеждане, възпитание и обучение на деца от тримесечна до тригодишна възраст.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2011 г., в сила от 10.05.2011 г.) Децата се изписват от детските ясли от 1 септември в годината, в която навършват тригодишна възраст, или по желание на родителите преди този срок.

(3) Детските кухни са организационно обособени структури, в които медицински и други специалисти приготвят, съхраняват и предоставят храна за деца до тригодишна възраст.

Глава втора.

ДЕТСКИ ЯСЛИ

Раздел I.

Изисквания към устройството на детските ясли

Чл. 3. Детските ясли са постоянни и сезонни.

Чл. 4. (1) Постоянни детски ясли са тези, в които децата се отглеждат без прекъсване през цялата година. Те биват дневни, седмични и смесени.

(2) В дневните ясли се приемат деца от три месеца до тригодишна възраст за дневен престой. Дневният престой се осъществява всеки ден с изключение на съботните, неделните и празничните дни.

(3) В седмичните ясли се приемат деца от десет месеца до тригодишна възраст за седмичен престой. Децата в седмичните ясли се приемат в понеделник и се предават на родителите в петък. Децата могат да се взимат от родителите и през другите дни на седмицата, като храната за следобедна закуска и вечеря се дава на родителите.

(4) В смесените ясли децата се разпределят в дневни яслени групи и в седмични яслени групи.

Чл. 5. (1) Сезонните детски ясли се разкриват при необходимост за период от 4 до 6 месеца. В тях се отглеждат деца от десет месеца до тригодишна възраст.

(2) Сезонните детски ясли са само дневни.

Чл. 6. (1) В детските ясли децата се разпределят в яслени групи, както следва:

1. Кърмаческа яслена група, в която се приемат деца от тримесечна до десетмесечна възраст. Кърмаческите яслени групи са само дневни.

2. Смесена яслена група, в която се приемат деца от десет месеца до тригодишна възраст.

(2) Броят на децата в една яслена група е:

1. в кърмаческа група - от 6 до 8 деца;

2. в смесена дневна група - от 8 до 16 деца;

3. в смесена седмична група - от 8 до 12 деца;

4. в групи с деца с увреждания или хронични заболявания - от 6 до 8 деца.

(3) (Нова - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) В населени места, в които в продължение на три години се наблюдава трайна тенденция за недостиг на места в детските ясли, по мотивирано предложение на общинския съвет и съгласувано с директора на регионалната здравна инспекция броят на приетите деца в смесена дневна група може да бъде увеличен до 20 деца.

(4) (Нова - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) Изключението по ал. 3 се допуска при спазване на изискванията на чл. 59, ал. 2 от Наредба № РД-02-20-3 от 2015 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на сгради за обществено обслужване в областта на образованието и науката, здравеопазването, културата и изкуствата (ДВ, бр. 5 от 2016 г.).

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) Яслени групи могат да се откриват и в целодневни и седмични детски градини, като организацията на работа в тях не се различава от тази на постоянните ясли.

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2011 г., в сила от 10.05.2011 г.) Методическото ръководство на дейността на детските ясли се осъществява от Министерството на здравеопазването чрез регионалните здравни инспекции, както и от общините.

Чл. 8. (1) Управлението и ръководството на детска ясла се осъществява от директор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г.) Директорът на общинската детска ясла се назначава и освобождава от кмета на общината или района.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Директор на детска ясла може да бъде лице с професионална квалификация "лекар", "медицинска сестра", "акушерка", "лекарски асистент", "фелдшер" или "инспектор по общественото здраве" и с професионален опит не по-малко от една година.

(4) Директорът на детската ясла:

1. ръководи, контролира и отговаря за цялостната дейност на детската ясла;
2. представлява детската ясла пред всички държавни и общински органи, пред организации, физически и юридически лица;
3. отговаря за организацията и осъществяването на хигиенния и протиепидемичния режим;
4. сключва, изменя и прекратява трудовите договори на лицата, които работят в детската ясла;
5. утвърждава щатното разписание на детската ясла;
6. (нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) осигурява необходимите условия за системно повишаване на квалификацията на лицата по чл. 9;
7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) утвърждава правилник за вътрешния ред за детската ясла;
8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) отговаря за законосъобразното и целесъобразното разходване на бюджета на детската ясла.

Редакция към ДВ, бр. 24 от 31 Март 2009 г.

Чл. 8. (1) Управлението и ръководството на детска ясла се осъществява от директор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г.) Директорът на общинската детска ясла се назначава и освобождава от кмета на общината или района.

(3) Директор на детска ясла може да бъде лице с висше образование по специалност "медицина" или лице с висше образование по специалност "Медицинска сестра" или "Акушерка" на образователно-квалификационна степен "бакалавър" и с трудов стаж не по-малко от една година.

(4) Директорът на детската ясла:

1. ръководи, контролира и отговаря за цялостната дейност на детската ясла;
2. представлява детската ясла пред всички държавни и общински органи, пред организации, физически и юридически лица;
3. отговаря за организацията и осъществяването на хигиенния и протиепидемичния режим;
4. сключва, изменя и прекратява трудовите договори на лицата, които работят в детската ясла;
5. утвърждава щатното разписание на детската ясла;
6. утвърждава правилник за вътрешния ред за детската ясла;
7. отговаря за законосъобразното и целесъобразното разходване на бюджета на детската ясла.

Чл. 9. В детската ясла задължително работят следните специалисти:

1. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) медицинска сестра, акушерка, лекарски асистент или фелдшер;

2. педагог;
3. детегледачка.

Редакция към ДВ, бр. 103 от 2 Декември 2008 г.

Чл. 9. В детската ясла задължително работят следните специалисти:

1. медицинска сестра или акушерка;
2. педагог;
3. детегледачка.

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) (1) За медицинска сестра, акушерка, лекарски асистент или фелдшер се назначава лице с професионална квалификация съответно "медицинска сестра", "акушерка" "лекарски асистент" или "фелдшер".

(2) Лицата по ал. 1:

1. ръководят и отговарят за цялостната работа в поверената им група;
2. приемат децата и извършват ежедневен контрол на здравословното им състояние, като се информират за това и от родителите;
3. провеждат организирани занимания на децата в групата съвместно с лицето по чл. 9, т. 2 и с негово участие;
4. наблюдават здравословното състояние на децата и оказват при необходимост първа помощ;
5. прилагат индивидуален подход към всяко дете и активни грижи, включително и за новопостъпилите деца през периода на адаптацията им, като съвместно с лицето по чл. 9, т. 2 изготвят и участват в изпълнението на индивидуален план за адаптация на всяко дете при приема му в детската ясла;
6. отговарят за храненето на децата, участват при изготвяне на дневното и седмичното меню за храненето;
7. организират и провеждат общозакалителни и специални закалителни процедури по назначение на лекар;
8. правят масаж и гимнастика на кърмачетата;
9. извършват антропометричните измервания и оценка на физическото развитие на децата и регистрират данните в здравнопрофилактичните им карти;
10. следят за провеждането на имунизациите съгласно имунизационния календар и регистрират имунизационното състояние на децата в здравнопрофилактичната карта въз основа на данни от общопрактикуващия лекар или от друг лекар, извършил съответната задължителна имунизация, които данни се предоставят чрез родителя;
11. вземат материали за микробиологичен анализ и следят за получаване на резултатите;
12. следят за спазване на хигиенния режим в помещенията и контролират работата на детегледачката;
13. контролират спазването на изискванията към факторите на средата;
14. участват в организирането и провеждането на профилактични и протиепидемични дейности за предотвратяване възникването и ограничаване разпространението на заразни и паразитни заболявания;
15. периодично проследяват психичното развитие на децата, подпомагани от лицето по чл. 9, т. 2, и регистрират резултата в здравнопрофилактичните им карти.

(3) Лицата по ал. 1 след постъпване на работа и периодично преминават обучение по проблемите на ранното детско развитие, профилактиката и промоцията на здравето и първа

медицинска помощ, което се провежда от национални центрове по проблемите на общественото здраве, висши училища и/или Българския Червен кръст съгласно утвърдена от министъра на здравеопазването програма.

(4) Лицата по ал. 1 повишават професионалната си квалификация чрез продължаващото медицинско обучение по реда на раздел I "Медицинско образование" от глава седма на Закона за здравето.

Редакция към ДВ, бр. 103 от 2 Декември 2008 г.

Чл. 10. (1) За медицинска сестра или акушерка се назначава лице с висше образование съответно по специалността "Медицинска сестра" или "Акушерка" на образователно-квалификационна степен "бакалавър".

(2) Медицинската сестра или акушерката:

- 1. ръководи и отговаря за цялостната работа в поверената ѝ група;*
- 2. приема децата и извършва ежедневен контрол на здравословното им състояние, като се информира за това и от родителите;*
- 3. провежда организирани занимания на децата в групата по писмени указания на педагога на яслата и с негово участие;*
- 4. наблюдава здравословното състояние на децата и оказва при необходимост първа помощ;*
- 5. прилага индивидуален подход към всяко дете и активни грижи за новопостъпилите деца през периода на адаптацията им;*
- 6. отговаря за храненето на децата, участва при изготвяне на дневното и седмичното меню за храненето;*
- 7. организира и провежда общозакалителни и специални закалителни процедури по назначение на лекар;*
- 8. прави масаж и гимнастика на кърмачетата;*
- 9. извършва антропометричните измервания на децата;*
- 10. следи за провеждането на имунизациите съгласно имунизационния календар;*
- 11. взема материали за микробиологичен анализ и следи за получаване на резултатите;*
- 12. следи за спазване на хигиенния режим в помещенията и контролира работата на детегледачката;*
- 13. контролира спазването на изискванията към факторите на средата.*

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) (1) За педагог в детска ясла се назначава лице с висше образование по специалност "Предучилищна педагогика".

(2) Лицето по ал. 1:

1. ръководи, организира, планира, контролира и участва в провеждането на цялостната възпитателна и обучителна работа с децата;
2. осигурява подходящи материали за игра и обучение на децата;
3. изработва и подготвя дидактични пособия за занимания и игри;
4. организира съобразно възрастта и индивидуалните особености на новоприетите деца адаптацията им към детската ясла, като съвместно с лицата по чл. 9, т. 1 изготвя индивидуален план за адаптация на всяко дете при приема му в детската ясла;
5. разработва периодично планове за възпитателната и обучителната работа;
6. съвместно с лицата по чл. 9, т. 1 участва в организирането и провеждането на дневния режим, индивидуалните и груповите занимания, игрите, разходките, забавленията и наблюденията на децата;
7. съвместно с лицата по чл. 9, т. 1 участва в системното проследяване на психичното развитие на децата и регистрирането му в здравнопрофилактичните им карти.

(3) Лицето по ал. 1 след постъпване на работа и периодично преминава обучение по теми от областта на ранното детско развитие, комплексната промоция на здраве и първа помощ, което се

провежда от национални центрове по проблемите на общественото здраве, висши училища и/или Българския Червен кръст съгласно програмата по чл. 10, ал. 3.

(4) Лицето по ал. 1 повишава квалификацията си по реда на раздел III "Повишаване квалификацията на учителите, директорите и другите педагогически специалисти" от глава единадесета на Закона за предучилищното и училищното образование.

Редакция към ДВ, бр. 103 от 2 Декември 2008 г.

Чл. 11. (1) За педагог в детска ясла се назначава лице с висше образование по специалност "Предучилищна педагогика".

(2) Педагогът в детската ясла:

1. ръководи, организира, планира и контролира цялостната възпитателна работа с децата;
2. осигурява подходящи материали за игра и обучение на децата;
3. изработва и подготвя дидактични пособия за занимания и игри;
4. организира съобразно възрастта и индивидуалните особености на новоприетите деца адаптацията им към детската ясла;
5. разработва периодично планове за възпитателната работа;
6. дава ежедневни писмени и устни указания на медицинската сестра при организирането и провеждането на дневния режим, индивидуалните и груповите занимания, игрите, разходките, забавленията и наблюденията и участва в тях;
7. проследява системно психичното развитие на децата и го регистрира в здравнопрофилактичните им карти.

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) За детегледачка в детската ясла се назначава лице с минимум средно образование.

(2) Детегледачката в детската ясла:

1. се грижи за поддържането на личната хигиена на децата;
2. се грижи за общата хигиена на помещенията в групата;
3. (доп. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) активно участва във всички режимни моменти по указания на лицата по чл. 9, т. 1 и 2.

(3) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Лицето по ал. 1 след постъпване на работа и периодично преминава обучение по теми от областта на хигиената, ранното детско развитие, промоцията на здраве в кърмаческа и ранна детска възраст и първа помощ, което се провежда от регионалните здравни инспекции, национални центрове по проблемите на общественото здраве, висши училища и/или Българския Червен кръст съгласно програмата по чл. 10, ал. 3.

Редакция към ДВ, бр. 103 от 2 Декември 2008 г.

Чл. 12. (1) За детегледачка в детската ясла се назначава лице със средно образование.

(2) Детегледачката в детската ясла:

1. се грижи за поддържането на личната хигиена на децата;
2. се грижи за общата хигиена на помещенията в групата;
3. активно участва във всички режимни моменти.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) В детска ясла до 40 деца се назначава най-малко един педагог, а на всеки следващи 20 деца се назначава още един педагог допълнително.

Редакция към ДВ, бр. 103 от 2 Декември 2008 г.

Чл. 13. В детска ясла до 60 деца се назначава най-малко един педагог, а на всеки следващи 20 деца се назначава още един педагог допълнително.

Чл. 14. (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) За времето на престой на децата в детската ясла обслужването им в една яслена група се осъществява от най-малко един медицински специалист по чл. 9, т. 1 и една детегледачка.

(2) В седмичните детски ясли се назначават най-малко две медицински сестри допълнително.

(3) В кърмаческите групи се назначава най-малко една медицинска сестра и една детегледачка допълнително.

(4) (Нова - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) В яслените групи по чл. 6, ал. 3 се назначават допълнително една медицинска сестра и една детегледачка.

(5) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г.) По изключение от ал. 1, когато трайно не може да се осигури назначаването на медицински специалист по чл. 9, т. 1 за обслужване на децата в яслена група, за времето на престой на децата в детската ясла обслужването им в една яслена група може да се осъществява от най-малко един педагог, преминал обучение по теми от областта на ранното детско развитие, комплексната промоция на здраве и първа помощ, и една детегледачка. Изключението се прилага само при условие, че в детската ясла е назначен най-малко един медицински специалист по чл. 9, т. 1.

Редакция към ДВ, бр. 90 от 20 Октомври 2020 г.

Чл. 14. (1) На една яслена група се назначават най-малко две медицински сестри и две детегледачки, като обслужването на децата се осъществява от най-малко една медицинска сестра и една детегледачка на смяна.

(2) В седмичните детски ясли се назначават най-малко две медицински сестри допълнително.

(3) В кърмаческите групи се назначава най-малко една медицинска сестра и една детегледачка допълнително.

(4) (Нова - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) В яслените групи по чл. 6, ал. 3 се назначават допълнително една медицинска сестра и една детегледачка.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Освен посочените в чл. 9 лица в персонала на детската ясла могат да се включват при необходимост и други специалисти, в зависимост от потребностите на децата в детската ясла, както и лица, които да се грижат за техническо и материално поддържане на детската ясла.

Редакция към ДВ, бр. 103 от 2 Декември 2008 г.

Чл. 15. Освен посочените в чл. 9 лица в персонала на детската ясла могат да се включват и други лица, които да се грижат за техническо и материално поддържане на детската ясла.

Раздел II.

Изискване към дейността на детските ясли

Чл. 16. (1) В детските ясли се осигуряват условия за нормално физическо и психично

развитие и възпитание на децата чрез:

1. организиране и спазване на рационален дневен режим, съобразен с възрастовите особености на децата в групите;
2. осигуряване на здравословно хранене, отговарящо на физиологичните норми за съответната възрастова група;
3. организиране и провеждане на дейности, свързани с физическо и психично укрепване на децата;
4. (доп. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) осигуряване на условия, които да ограничат заболявания при децата и настъпване на травми и злополуки.

(2) За децата от една до тригодишна възраст се извършва комплексна промоция на детското здраве.

(3) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) На децата се осигурява ежедневно препоръчителният за възрастта минимум физическа активност в подходяща за съответната възраст форма.

(4) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Децата прекарват на открито минимум по два часа на ден освен при лоши метеорологични условия (дъжд, силен снеговалеж, силен вятър, екстремални стойности на температурата на атмосферния въздух през студения и топлия период на годината или друга метеорологична обстановка, застрашаваща здравето и живота на децата) и/или влошено качество на атмосферния въздух.

(5) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) За деца над 2-годишна възраст в детската ясла се допуска използването на електронни устройства с видеодисплеи, мултимедийни проектори и телевизор само с образователни цели, посочени в плана за възпитателна работа, но не повече от веднъж седмично, с продължителност на експозицията до 10 минути.

(6) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Дейностите по ал. 5 се провеждат в методичния кабинет по чл. 61, ал. 1 от Наредба № РД-02-20-3 от 2015 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на сгради за обществено обслужване в областта на образованието и науката, здравеопазването, културата и изкуствата по график за всяка група при задължително спазване на изискванията за превенция на нарушения в зрението и опорно-двигателния апарат и последвани от подходящи за възрастта форми на физическа активност (упражнения, подвижни игри, танци, разходки и игри на открито и др.).

Редакция към ДВ, бр. 103 от 2 Декември 2008 г.

Чл. 16. (1) В детските ясли се осигуряват условия за нормално физическо и психично развитие и възпитание на децата чрез:

1. организиране и спазване на рационален дневен режим, съобразен с възрастовите особености на децата в групите;
2. осигуряване на здравословно хранене, отговарящо на физиологичните норми за съответната възрастова група;
3. организиране и провеждане на дейности, свързани с физическо и психично укрепване на децата;
4. осигуряване на условия, които да ограничат заболявания при децата и настъпване на злополуки.

(2) За децата от една до тригодишна възраст се извършва комплексна промоция на детското здраве.

Чл. 17. (1) (Предишен текст на чл. 17 - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) В детските ясли се организират и провеждат следните дейности:

1. ежедневен контрол на здравословното състояние на децата;
2. (изм. и доп. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) регистриране на здравето и

имунизационното състояние на децата в здравнопрофилактичната карта въз основа на данните, получени от общопрактикуващия лекар на детето или друг лекар-специалист;

3. профилактични и противоепидемични дейности за предотвратяване и ограничаване разпространението на заразни и паразитни заболявания;

4. превантивни дейности за предотвратяване и ограничаване на рисковите фактори в детските ясли (мерки за избягване на травми, отравяния и изгаряния и др.);

5. участие в регионални, национални и международни програми, свързани с профилактиката и промоцията на здравето на децата;

6. организиране и участие в програми за здравно образование на персонала и родителите на децата;

7. (нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) образователни дейности с прилагане на подходящи за възрастта и съобразени с индивидуалните особености и потребности на децата форми, методи, подходи и средства.

(2) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Дейностите в детската ясла се осъществяват при зачитане правата на децата.

(3) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Дейностите в детската ясла се осъществяват в сътрудничество и взаимодействие със:

1. родителите чрез информирание, консултиране, родителски срещи, обучения, както и в други подходящи форми;

2. общопрактикуващите лекари и други специалисти от здравната и социалната система.

Редакция към ДВ, бр. 103 от 2 Декември 2008 г.

Чл. 17. В детските ясли се организират и провеждат следните дейности:

1. ежедневен контрол на здравословното състояние на децата;

2. регистриране на здравното и имунизационното състояние на децата в здравнопрофилактичната карта въз основа на данните, получени от личния лекар на детето;

3. профилактични и противоепидемични дейности за предотвратяване и ограничаване разпространението на заразни и паразитни заболявания;

4. превантивни дейности за предотвратяване и ограничаване на рисковите фактори в детските ясли (мерки за избягване на травми, отравяния и изгаряния и др.);

5. участие в регионални, национални и международни програми, свързани с профилактиката и промоцията на здравето на децата;

6. организиране и участие в програми за здравно образование на персонала и родителите на децата.

Чл. 18. (1) Детските ясли могат да приготвят храна за обяд на деца от десет месеца до тригодишна възраст, отглеждани в домашна обстановка, при спазване на изискванията на глава трета.

(2) Храната за обяд се получава по предварителна заявка от родителите срещу заплащане по цени, установени от детското заведение.

(3) Общинските детски ясли предоставят храната по цени, определени от общинския съвет в съответствие със Закона за местните данъци и такси.

Раздел III.

Условия за прием на децата от детската ясла

Чл. 19. Децата се приемат в детските ясли от директора на яслата.

Чл. 20. (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) За приемане в детската ясла родителите представят заявление, придружено от следните документи:

1. копие от удостоверение за раждане на детето;
2. (изм. и доп. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) здравнопрофилактична карта, попълнена от общопрактикуващия лекар на детето или от друг лекар-специалист;
3. еднократен отрицателен резултат от изследване за патогенни бактерии (шигели, салмонели, ешерихия коли) и чревни паразити, извършено не по-рано от 15 дни преди постъпване на детето в детската ясла;
4. изследвания на кръв и урина, извършени в едномесечен срок преди постъпване на детето в яслата;
5. изследване с отрицателна реакция по Васерман за единия от родителите, извършено в 6-месечен срок преди постъпване на детето в яслата;
6. (изм. - ДВ, бр. 36 от 2011 г., в сила от 10.05.2011 г., изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) данни от общопрактикуващия лекар или от друг лекар, извършил съответната задължителна имунизация, че на детето са извършени задължителните имунизации за възрастта съгласно Наредба № 15 от 2005 г. за имунизациите в Република България (ДВ, бр. 45 от 2005 г.);
7. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) медицинска бележка, че детето е клинично здраво и не е било в контакт със заразно болен, издадена от общопрактикуващия лекар на детето или от друг лекар-специалист.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2011 г., в сила от 10.05.2011 г.) Деца, на които не са извършени задължителните имунизации за възрастта, могат да се приемат в детска ясла, когато са налице трайни противопоказания за имунизирването им и са освободени по реда на Наредба № 15 от 2005 г. за имунизациите в Република България.

Редакция към ДВ, бр. 36 от 10 Май 2011 г.

Чл. 20. (1) За приемане в детската ясла родителите представят молба, придружена от следните документи:

- 1. копие от удостоверение за раждане на детето;*
 - 2. здравнопрофилактична карта, попълнена от личния лекар на детето;*
 - 3. еднократен отрицателен резултат от изследване за патогенни бактерии (шигели, салмонели, ешерихия коли) и чревни паразити, извършено не по-рано от 15 дни преди постъпване на детето в детската ясла;*
 - 4. изследвания на кръв и урина, извършени в едномесечен срок преди постъпване на детето в яслата;*
 - 5. изследване с отрицателна реакция по Васерман за единия от родителите, извършено в 6-месечен срок преди постъпване на детето в яслата;*
 - 6. (изм. - ДВ, бр. 36 от 2011 г., в сила от 10.05.2011 г.) данни от личния лекар, че на детето са извършени задължителните имунизации за възрастта съгласно Наредба № 15 от 2005 г. за имунизациите в Република България (ДВ, бр. 45 от 2005 г.);*
 - 7. медицинска бележка за липса на контакт със заразно болен, издадена от личния лекар на детето.*
- (2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2011 г., в сила от 10.05.2011 г.) Деца, на които не са извършени задължителните имунизации за възрастта, могат да се приемат в детска ясла, когато са налице трайни противопоказания за имунизирването им и са освободени по реда на Наредба № 15 от 2005 г. за имунизациите в Република България.*

Чл. 21. (1) Децата могат да отсъстват от детската ясла:

1. поради отпуск или лични причини на родителите, за което родителите уведомяват писмено директора на детската ясла;

2. поради болест на детето, за което родителите уведомяват детската ясла в тридневен срок.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) При отсъствие на дете от яслата повече от 10 дни родителите му представят бележка от общопрактикуващия лекар, че детето е клинично здраво и че не е било в контакт със заразно болен.

(3) При отсъствие повече от един месец се изисква еднократно бактериологично изследване за патогенни чревни микроорганизми с отрицателен резултат само по епидемични показания.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) При отсъствие за повече от два месеца се изисква еднократен отрицателен резултат за чревни паразити съгласно Наредба № 5 от 2006 г. за диагностиката, профилактиката и контрола на местните паразитози (ДВ, бр. 40 от 2006 г.).

Редакция към ДВ, бр. 103 от 2 Декември 2008 г.

Чл. 21. (1) Децата могат да отсъстват от детската ясла:

1. поради отпуск или лични причини на родителите, за което родителите уведомяват писмено директора на детската ясла;

2. поради болест на детето, за което родителите уведомяват детската ясла в тридневен срок.

(2) При отсъствие на дете от яслата повече от 10 дни родителите му представят бележка от личния лекар, че детето е здраво и че не е било в контакт със заразно болен.

(3) При отсъствие повече от един месец се изисква еднократно бактериологично изследване за патогенни чревни микроорганизми с отрицателен резултат само по епидемични показания.

(4) При отсъствие за повече от два месеца - еднократен отрицателен резултат за чревни паразити съгласно Наредба № 5 от 2006 г. за диагностиката, профилактиката и контрола на местните паразитози (ДВ, бр. 40 от 2006 г.).

Раздел IV.

Здравни изисквания към детските ясли

Чл. 22. (Изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) (1) Детските ясли се разполагат в сгради, обезопасени от влиянието на факторите на околната среда - шум, прах, влага, въздушни течения, и в райони, отдалечени от инфекциозни болници, гробищни паркове, бензиностанции, улици с интензивно движение, паркинги и промишлени предприятия, замърсяващи околната среда.

(2) Детските ясли се разполагат в специално строени за целта самостоятелни сгради или в такива, приспособени за отглеждане на деца от три месеца до три години, като се осигурява най-малко 20 м² от площта на целия терен (застроена и незастроена площ) за всяко дете.

(3) Детските ясли се проектират и изграждат при спазване на изискванията на Наредба № РД-02-20-3 от 2015 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на сгради за обществено обслужване в областта на образованието и науката, здравеопазването, културата и изкуствата, Наредба № РД-02-20-1 от 2019 г. за техническите изисквания към сградите за защита от радон (ДВ, бр. 33 от 2019 г.) и на здравните изисквания на тази наредба.

(4) Проектирането на нови и реконструкцията на съществуващи детски ясли се съгласува с регионалните здравни инспекции.

Чл. 22а. (Нов - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) (1) По изключение и при доказана необходимост с

мотивирано решение на кмета на общината и след съгласуване с директора на регионалната здравна инспекция се допуска на територията на съответната община или район/населено място проектирането и изграждането на детски ясли, независимо от тяхната собственост, в част от новопроектирана сграда с друго основно предназначение или при преустройство на част от съществуваща сграда с друго предназначение.

(2) При проектирането на нова сграда частта от сградата, предвидена за детска ясла, се проектира структурно и функционално като самостоятелен обем.

(3) При невъзможност да се изпълнят изискванията на ал. 2 детските ясли по ал. 1 се разполагат на:

1. първите два надземни етаж, когато детската ясла е разположена в нежилищна сграда; в тези случаи се допуска разполагането на обслужващи помещения в подземния или полуподземния етаж, които са отделени от другата част на сградата и с осигурена пряка връзка с помещенията на детската ясла и разполагането на административни помещения на третия етаж;

2. първи надземен етаж, когато детската ясла е разположена в жилищна сграда; в тези случаи, когато жилищната сграда е новопроектирана, се допуска в полуподземния или подземния етаж разполагането на обслужващи помещения, които са отделени от другата част на сградата и е осигурена пряка връзка с помещенията на детската ясла; когато жилищната сграда е съществуваща, се допуска в полуподземния или подземния етаж разполагането само на помещение, в което са разположени обекти, съоръжения и инсталации за отопление по смисъла на Наредба № 15 от 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия (ДВ, бр. 68 от 2005 г.).

(4) (Доп. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Детската ясла по ал. 1 се проектира и изгражда за не повече от две групи до 15 деца в група, като за такъв тип ясли броят обявявани места за прием е не повече от броя на местата по проект.

(5) В случаите по ал. 1 не се допуска детските ясли да граничат със следните други самостоятелни обекти и съоръжения в сградите:

1. заведения за хранене и развлечения;
2. големи търговски обекти;
3. лечебни и здравни заведения;
4. обекти в областта на услугите;
5. производствени обекти независимо от техния капацитет и категория;
6. обекти, източници на йонизиращи и нейонизиращи лъчения;
7. хидрофорни уредби, трафопостове и други подобни;
8. обекти в областта на хазарта;
9. обекти в областта на погребалните и траурно-обредните услуги;
10. други обекти, при чиято дейност се очаква отделянето на замърсители, криещи опасност от значително вредно въздействие върху здравето на населението, околната и жизнената среда;
11. асансьори, когато същите са разположени до спални и стаи за игри.

(6) За детските ясли по ал. 1 се проектира най-малко един самостоятелен вход, който води към индивидуален подход за всяка от групите, както и за административните и помощните помещения на детската ясла. Не се допускат преходи от група в група.

(7) Когато се предвижда детската ясла по ал. 1 да бъде разположена на първите два надземни етаж, за нея се проектират и изграждат отделни стълбища между първия и втория и/или третия етаж, които са само за детската ясла.

(8) За детските ясли по ал. 1 не се допуска проектиране и преминаване на стълбища и асансьори, предназначени за останалата част от сградата, през помещенията на детската ясла.

Чл. 22а. (Нов - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) (1) По изключение и при доказана необходимост с мотивирано решение на кмета на общината и след съгласуване с директора на регионалната здравна инспекция се допуска на територията на съответната община или район/населено място проектирането и изграждането на детски ясли, независимо от тяхната собственост, в част от новопроектирана сграда с друго основно предназначение или при преустройство на част от съществуваща сграда с друго предназначение.

(2) При проектирането на нова сграда частта от сградата, предвидена за детска ясла, се проектира структурно и функционално като самостоятелен обем.

(3) При невъзможност да се изпълнят изискванията на ал. 2 детските ясли по ал. 1 се разполагат на:

1. първите два надземни етажа, когато детската ясла е разположена в нежилищна сграда; в тези случаи се допуска разполагането на обслужващи помещения в подземния или полуподземния етаж, които са отделени от другата част на сградата и с осигурена пряка връзка с помещенията на детската ясла и разполагането на административни помещения на третия етаж;

2. първи надземен етаж, когато детската ясла е разположена в жилищна сграда; в тези случаи, когато жилищната сграда е новопроектирана, се допуска в полуподземния или подземния етаж разполагането на обслужващи помещения, които са отделени от другата част на сградата и е осигурена пряка връзка с помещенията на детската ясла; когато жилищната сграда е съществуваща, се допуска в полуподземния или подземния етаж разполагането само на помещение, в което са разположени обекти, съоръжения и инсталации за отопление по смисъла на Наредба № 15 от 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия (ДВ, бр. 68 от 2005 г.).

(4) Детската ясла по ал. 1 се проектира и изгражда за не повече от две групи до 15 деца в група.

(5) В случаите по ал. 1 не се допуска детските ясли да граничат със следните други самостоятелни обекти и съоръжения в сградите:

1. заведения за хранене и развлечения;

2. големи търговски обекти;

3. лечебни и здравни заведения;

4. обекти в областта на услугите;

5. производствени обекти независимо от техния капацитет и категория;

6. обекти, източници на йонизиращи и нейонизиращи лъчения;

7. хидрофорни уредби, трафопостове и други подобни;

8. обекти в областта на хазарта;

9. обекти в областта на погребалните и траурно-обредните услуги;

10. други обекти, при чиято дейност се очаква отделянето на замърсители, криеци опасност от значително вредно въздействие върху здравето на населението, околната и жизнената среда;

11. асансьори, когато същите са разположени до спални и стаи за игри.

(6) За детските ясли по ал. 1 се проектира най-малко един самостоятелен вход, който води към индивидуален подход за всяка от групите, както и за административните и помощните помещения на детската ясла. Не се допускат преходи от група в група.

(7) Когато се предвижда детската ясла по ал. 1 да бъде разположена на първите два надземни етажа, за нея се проектират и изграждат отделни стълбища между първия и втория и/или третия етаж, които са само за детската ясла.

(8) За детските ясли по ал. 1 не се допуска проектиране и преминаване на стълбища и асансьори, предназначени за останалата част от сградата, през помещенията на детската ясла.

Чл. 23. (1) Стените, подът и таванът на помещенията се изграждат от негорими и нетоксични материали с добри топлоизолационни свойства, които позволяват лесно почистване и дезинфекция, като стените и таванът се боядисват в светли тонове.

(2) Преградите между отделните помещения се изграждат от материали, които осигуряват видимост и добра изолация.

(3) В помещенията се осигурява топла и студена вода, отговаряща на изискванията на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (ДВ, бр. 30 от 2001 г.).

Чл. 24. (1) В помещенията на детската ясла се осигурява микроклимат със следните параметри:

1. температура на въздуха от 21 до 23 °С; за отчитане на температурата всяко помещение се снабдява с термометър;

2. относителна влажност на въздуха в границите от 45 до 60 %; в помещенията се поставят уреди за измерване на влажността;

3. скорост на движението на въздуха от 0,15 до 0,25 m/s, с кратност на обмяната на въздуха 1 1/2 пъти в час; за осигуряване на постоянен приток на чист въздух в помещението се осигурява и редовно проветряване.

(2) Максималното допустимо ниво на шума в помещенията е:

1. в спалня - 35 dB;

2. занималня - 60 dB;

3. кухни и перални - 80 dB.

(3) В помещенията се осигурява естествено и изкуствено осветление, като:

1. съотношението между остъклената част на прозорците към площта на пода трябва да е 1:4 за занималните и спалните и 1:3 за тоалетните и коридорите;

2. изкуственото осветление трябва да е достатъчно по сила и равномерно разпределено; осветеността за занималнята трябва да е 300 Lx за луминесцентно и 150 Lx за обикновено осветление, а за спалнята - 150 Lx за луминесцентно и 75 Lx за обикновено осветление;

3. (доп. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) осветителните тела и контактите се обезопасяват.

Чл. 25. (1) В детските ясли се изграждат широки, светли и проветриви помещения за децата.

(2) Прозорците се осигуряват с мрежи за предпазване от насекоми, а терасите се обезопасяват и оборудват със сенници.

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) (1) В детските ясли се обособяват следните помещения:

1. стая за игри;

2. спалня;

3. кът за хранене;

4. кухненски бокс;

5. гардероб;

6. санитарен възел с преддверие;

7. изолационно помещение със санитарен възел;

8. перални помещения с отделен вход, които отговарят на изискванията на Наредба № 12 от 2018 г. за здравните изисквания към обществените перални (ДВ, бр. 98 от 2018 г.);

9. кухненски блок.

(2) Помещенията по ал. 1, т. 1 - 6 се обособяват за всяка яслена група.

(3) Стаята за игри, кътът за хранене и спалнята могат да се обособят като едно общо помещение при спазване противопожарните изисквания и изискванията на чл. 59, ал. 2 от Наредба № РД-02-20-3 от 2015 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на сгради за обществено обслужване

в областта на образованието и науката, здравеопазването, културата и изкуствата.

(4) В детски ясли с разкрити до две групи се допуска обособяване на един кухненски бокс, който се ползва от групите по определен график.

Чл. 27. (1) Стаята за игри се оборудва с маси, столове и играчки, съобразени с анатомо-физиологичните особености и възрастта на децата. Подът се покрива с килим или друго тъканно покритие, позволяващо лесно почистване и дезинфекция.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2011 г., в сила от 10.05.2011 г.) Играчките за децата трябва да отговарят на изискванията на Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на играчките, приета с Постановление № 300 на Министерския съвет от 2010 г. (ДВ, бр. 99 от 2010 г.).

(3) За кърмачетата се обособява самостоятелен кът за игри, където се изграждат пространства (манежи) за бодърстване и игра. Те се изграждат от подходящи, лесни за почистване и дезинфекция материали, като страничните им прегради са с височина 50 сантиметра.

(4) За кърмачетата се осигурява и маса-шкаф с тапициран плот за тоалет, масаж и гимнастика.

Чл. 28. (1) Спалнята се оборудва с легла, които са съобразени с антропологичните особености и възрастта на децата.

(2) За кърмачетата се осигуряват легла с дължина не по-малка от 95 см и широчина не по-малка от 55 см. Подложките на леглата трябва да бъдат твърди и да се използва равен дюшек с дебелина 8 - 10 см и чаршаф. Допълнително може да се постави непромокаема и платнена подложка. Леглата трябва да са на достатъчна височина от пода, удобни за обслужване, с подвижни странични прегради, чиито отвори да не позволяват промушването на главата на детето.

(3) В спалнята се осигуряват индивидуални шкафове за всяко дете.

Чл. 29. (1) Кътът за хранене се оборудва с масички и столове, съобразени с анатомо-физиологичните особености и възрастта на децата, като за кърмачетата има комбинирана маса с две подвижни кресла за едновременно хранене на две деца.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) Кухненският бокс се оборудва с мивка с топла и студена течаща вода, шкаф за съдове и стерилизатор.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) Санитарният възел се оборудва с тоалетна чиния и индивидуални гърнета. Преддверието към санитарния възел се оборудва с мивка и огледало, които да са на подходяща височина за възрастта на децата, вана и душ за къпане, закрит съд за мръсно бельо, сух стерилизатор, теглилка, ръстомер и стенен термометър.

Чл. 30. (1) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) В детските ясли се поддържа ограден и озеленен двор с отделни площадки, устроени съгласно изискванията на Наредба № 1 от 2009 г. за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра (ДВ, бр. 10 от 2009 г.) съобразно броя на групите и оборудвани със:

1. стационарни уреди за игра, обезопасени и изградени от нетоксичен материал;
2. пясъчници, които могат да се покриват - по един за всяка група;
3. сенници.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2011 г., в сила от 10.05.2011 г.) Тревните площи трябва да се косят, поддържат и обработват съгласно изискванията на Наредба № 5 от 2006 г. за диагностиката, профилактиката и контрола на местните паразитози.

(3) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Пясъчниците в детските ясли

отговарят на изискванията за устройство, безопасност и поддържане, определени с Наредба № 1 от 2009 г. за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра, и се използват задължително под надзор и контрол на лицата по чл. 9.

(3) Пясъкът в пясъчниците се сменя периодично, като не се допуска замърсяване.

(4) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Пясъчниците на откритите площадки се откриват един час преди началото на използването им от децата и задължително се покриват след приключване на заниманията.

(5) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Пясъчниците ежедневно се почистват преди началото на използването им от децата, а пясъкът в тях периодично се допълва и подменя, за да не се допусне замърсяването му.

(6) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Най-малко два пъти в сезона на активно използване (рано напролет и в средата на лятото) се извършва прекопаване, разрохкване и дезинфекция на пясъка в пясъчниците.

Редакция към ДВ, бр. 90 от 20 Октомври 2020 г.

Чл. 30. (1) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) В детските ясли се поддържа ограден и озеленен двор с отделни площадки, устроени съгласно изискванията на Наредба № 1 от 2009 г. за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра (ДВ, бр. 10 от 2009 г.) съобразно броя на групите и оборудвани със:

1. стационарни уреди за игра, обезопасени и изградени от нетоксичен материал;
2. пясъчници, които могат да се покриват - по един за всяка група;
3. сенници.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2011 г., в сила от 10.05.2011 г.) Тревните площи трябва да се косят, поддържат и обработват съгласно изискванията на Наредба № 5 от 2006 г. за диагностиката, профилактиката и контрола на местните паразитози.

(3) Пясъкът в пясъчниците се сменя периодично, като не се допуска замърсяване.

Чл. 31. (1) Разпространението на заразни заболявания в детската ясла се предотвратява чрез:

1. поддържане на хигиенния режим в помещенията;
2. минимум двукратно дневно проветряване на помещенията в отсъствие на децата;
3. изгупване и при възможност изнасяне на слънце: ежедневно на спалното бельо; ежеседмично на завивките и килимите; ежемесечно на дюшеците (матраците);
4. термодезинфекция на спалното бельо при всяко изпиране и последващо изглаждане с гореща ютия;
5. ежедневна дезинфекция на подовете, измиване с вода и сапун на играчките, масите, столовете, леглата, стените и други предмети, с които децата са в контакт;
6. неколккратно ежедневно измиване и дезинфекция на тоалетните;
7. осигуряване на индивидуални гърнета за децата, които след всяка употреба се измиват и обработват с дезинфекционен разтвор или се обработват термично; за целта детегледачките поставят специална престилка с отличителен знак, като след обслужване на всяко дете задължително измиват и дезинфекцират ръцете си;
8. създаване на условия за измиване на ръцете преди хранене и след използване на тоалетната;
9. дезинфекция на приборите и съдовете за хранене след всяка употреба;
10. използване на индивидуални кърпи за ръце и чаши за вода за всяко дете;
11. ежедневно наблюдение на здравословното състояние на децата.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2011 г., в сила от 10.05.2011 г., изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) Дезинфекцията се извършва с биоциди, разрешени за предоставяне на пазара по реда на Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди (ОВ, L 167, 27.06.2012 г.) или на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси, при спазване на условията на издаденото разрешение и на изискванията, посочени на етикета.

Чл. 32. (1) (Доп. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) Кухненският блок трябва да отговаря на изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно хигиената на храните (ОВ, специално българско издание: глава 13, том 44), Закона за храните и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) В детската ясла се приготвя храна, съобразена с изискванията на Наредба № 2 от 2013 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни (ДВ, бр. 28 от 2013 г.).

(3) От дневното меню се заделят проби, които се маркират и съхраняват в хладилник при температура от 0 до 4°C в продължение на 48 часа.

(4) Не се допуска влагане на суровини и предлагане на храни с изтекъл срок на трайност.

Чл. 33. (Изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) (1) Помещенията по чл. 26, ал. 1, т. 8 се устройват и оборудват с необходимите уреди и машини така, че да не се допуска контакт на мръсното с чистото пране.

(2) При невъзможност да се осигури собствена пералня се допуска ползване на друга обществена пералня, отговаряща на изискванията на Наредба № 12 от 2018 г. за здравните изисквания към обществените перални.

(3) В случаите по ал. 2 в детската ясла се изграждат следните самостоятелни помещения:

1. склад за мръсно пране, оборудван с подов сифон и мивка с течаща топла и студена вода; подът и стените на помещението се облицоват с материали, позволяващи измиване и дезинфекция;

2. склад за чисто пране, оборудван със съоръжения за съхранение на чистото пране по групи.

(4) Помещенията по ал. 3 се ситуират така, че да не се допуска контакт и пресичане пътя на чистото и мръсното пране.

Глава трета. ДЕТСКИ КУХНИ

Раздел I.

Изискване към устройството и дейността на детските кухни

Чл. 34. (1) Детските кухни са организационно обособени структури, в които медицински и други специалисти приготвят, съхраняват и предоставят храна за деца от 10 месеца до тригодишна възраст.

(2) Храните по ал. 1 трябва да отговарят по качествен състав и технологична обработка на възрастовите особености на детския организъм.

Чл. 35. (1) С оглед броя на порциите храна, които се приготвят, детските кухни биват следните категории:

1. (изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) комплекси за детско хранене с капацитет до 2400 порции дневно, в които се приготвя рационално и диетично храна за деца от десетмесечна до тригодишна възраст и храна за децата в детски ясли и яслени групи в детски градини;

2. детски кухни с капацитет до 900 порции;

3. (изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) детски кухни към детски ясли и яслени групи в детски градини с капацитет до 300 порции дневно.

(2) В детските кухни се приготвя храна за неорганизиран и организиран контингент деца.

Чл. 36. (1) Управлението и ръководството на детска кухня се осъществява от директор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Директор на комплекс за детско хранене може да бъде лице с професионална квалификация "лекар" или лице с висше образование и квалификация в областта на хранителните технологии.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Директор на детска кухня по чл. 35, ал. 1, т. 2 може да бъде лице с професионална квалификация "медицинска сестра" и придобита специалност "Консултант по кърмене и здравословно и диетично хранене" или лице с висше образование и квалификация в областта на хранителните технологии.

(4) Директорът на комплекси за детско хранене и детски кухни по чл. 35, ал. 1, т. 2:

1. ръководи, контролира и отговаря за цялостната дейност на детската кухня, включително и спазването на нормите за здравословно хранене при приготвянето на храната;

2. представлява детската кухня пред всички държавни и общински органи, пред организации, физически и юридически лица;

3. отговаря за хигиенния и противоепидемичен режим;

4. сключва, изменя и прекратява трудови договори на лицата, които работят в детската кухня;

5. утвърждава щатното разписание на детската кухня;

6. утвърждава правилник за вътрешния ред в детската кухня;

7. отговаря за законосъобразното и целесъобразно разходване на бюджета на детската кухня.

(5) Детските кухни по чл. 35, ал. 1, т. 3 се ръководят от директора на детското заведение, който контролира и отговаря и за цялостната дейност на детската кухня, включително и спазване на нормите за здравословно хранене при приготвянето на храната.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г.) Директорът на общинска детска кухня се назначава и освобождава от кмета на общината или района.

Редакция към ДВ, бр. 24 от 31 Март 2009 г.

Чл. 36. (1) Управлението и ръководството на детска кухня се осъществява от директор.

(2) Директор на комплекс за детско хранене може да бъде лице с висше образование по специалност "Медицина".

(3) Директор на детска кухня по чл. 35, ал. 1, т. 2 може да бъде лице с висше образование по специалност "Медицинска сестра" на образователно-квалификационна степен "бакалавър" и придобита специалност "Консултант по кърмене, здравословно и диетично хранене".

(4) Директорът на комплекси за детско хранене и детски кухни по чл. 35, ал. 1, т. 2:

1. ръководи, контролира и отговаря за цялостната дейност на детската кухня, включително и спазването на нормите за здравословно хранене при приготвянето на храната;

2. представлява детската кухня пред всички държавни и общински органи, пред организации, физически и юридически лица;

3. отговаря за хигиенния и противоепидемичен режим;
 4. сключва, изменя и прекратява трудови договори на лицата, които работят в детската кухня;
 5. утвърждава щатното разписание на детската кухня;
 6. утвърждава правилник за вътрешния ред в детската кухня;
 7. отговаря за законосъобразното и целесъобразно разходване на бюджета на детската кухня.
- (5) Детските кухни по чл. 35, ал. 1, т. 3 се ръководят от директора на детското заведение, който контролира и отговаря и за цялостната дейност на детската кухня, включително и спазване на нормите за здравословно хранене при приготвянето на храната.
- (6) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г.) Директорът на общинска детска кухня се назначава и освобождава от кмета на общината или района.

Чл. 37. (1) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) В детските кухни се използват храни, които отговарят на изискванията за качество и безопасност съгласно Закона за храните и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане. Храните се придружават с необходимите документи, доказващи тяхната безопасност съгласно законодателството.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) В детските кухни се приготвя храна, съобразена с изискванията на Наредба № 2 от 2013 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни.

(3) От дневното меню се заделят проби, които се маркират и съхраняват в хладилник при температура от 0 до 4 °C в продължение на 48 часа.

(4) Не се допуска влагане на суровини и предлагане на храни с изтекъл срок на трайност.

(5) Не се допуска използване на генетично модифицирани храни, генетично модифицирани организми, използвани във или като храни и храни, съдържащи съставки, произведени от генетично модифицирани организми.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2011 г., в сила от 10.05.2011 г., изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) Транспортирането на суровините и готовата храна до раздавателните пунктове се извършва с транспортни средства, които отговарят на изискванията на Закона за храните.

(7) Детските кухни и пунктовете за раздаване на храна се регистрират съгласно Закона за храните.

Чл. 38. (1) Регистрация на желаещи от неорганизиран контингент за получаване на храна от детска кухня се извършва чрез подаване на писмено заявление, придружено от следните документи:

1. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) бележка от общопрактикуващия лекар или от друг лекар-специалист с указания за хранителния режим;

2. копие от удостоверение за раждане на детето.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) При удовлетворяване на заявлението по ал. 1 се издава абонаментна карта, срещу която се закупуват купони по изготвен месечен график.

(3) Заявката за храна се прави ежедневно от абонатите чрез заверка на купоните.

Редакция към ДВ, бр. 103 от 2 Декември 2008 г.

Чл. 38. (1) Регистрация на желаещи от неорганизиран контингент за получаване на храна от детска кухня се извършва чрез подаване на писмено заявление, придружено от следните документи:

1. бележка от личния лекар с указания за хранителния режим;

2. копие от удостоверение за раждане на детето.

(2) При удовлетворяване на молбата по ал. 1 се издава абонаментна карта, срещу която се

закупуват купони по изготвен месечен график.

(3) Заявката за храна се прави ежедневно от абонатите чрез заверка на купоните.

Раздел II.

Здравни изисквания към детските кухни

Чл. 39. Детските кухни се разкриват в строени за целта или преустроени сгради при спазване изискванията на Закона за храните и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане.

Чл. 40. Детските кухни се изграждат по начин, който осигурява последователност на извършваните дейности - получаване на суровините, приготвяне на храната и изхвърляне на твърдите отпадъци, като не се допуска кръстосване на чисти и мръсни потоци.

Чл. 41. (1) Стените и таванът на помещенията се изграждат от негорими и нетоксични материали с добри топлоизолационни свойства, които позволяват лесно почистване и дезинфекция и се боядисват в светли тонове.

(2) Подовите настилки се изграждат от подходящи за целта материали с добра механична устойчивост, които позволяват лесно почистване и дезинфекция. Поставят се по начин, създаващ наклон към подовия сифон.

(3) Работните повърхности се изграждат и покриват с подходящи за целта материали, лесни за почистване и дезинфекция.

(4) В помещенията се осигурява топла и студена вода, отговаряща на изискванията на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

(5) В помещенията се осигурява естествена и механична вентилация за отвеждане на замърсения въздух, а прозорците се обезопасяват с мрежи за предпазване от насекоми.

Чл. 42. (1) В помещенията на детските кухни се осигурява микроклимат със следните параметри:

1. температура на въздуха 18 - 26 °C (оптимално 21 - 23 °C);
2. относителна влажност 45 - 60 %;
3. скорост на движение на въздуха 0,15 - 0,25 m/s;
4. допустимо ниво на шум - 80 dB.

(2) В помещенията се осигурява осветление, което е естествено и изкуствено (луминесцентно) и осигурява осветеност не по-малко от 300 Lx.

Чл. 43. (1) В детските кухни се обособяват следните помещения:

1. вход за получаване на стоки от доставчиците;
2. вход за абонати;
3. изход за изнасяне на готовата продукция;
4. склад за зеленчуци, плодове, консерви и бакалски стоки;
5. помещения за продукти, подготвени за следващия ден;
6. помещения за обработка на зеленчуци и плодове;
7. помещения за обработка на яйца;

8. помещения за обработка на птици;
 9. помещения за обработка на месо;
 10. топла кухня;
 11. помещения за смилане и пасиране на варени зеленчуци и варено месо;
 12. помещения за измиване и дезинфекциране на кухненския инвентар;
 13. помещения за раздаване на готова храна;
 14. помещения за измиване и дезинфекциране на бурканчета за готова храна, когато храната се разпределя в стъклени бурканчета за многократна употреба;
 15. помещения за стерилизиране на бурканчета за готова храна, когато храната се разпределя в стъклени бурканчета за многократна употреба.
- (2) Списъкът на оборудването, което има критично значение за осигуряване безопасността на храните, е посочен в приложението.

Чл. 44. (1) В детската кухня се обособяват и следните санитарни помещения:

1. тоалетна, оборудвана с мивка със студена и топла течаща вода, сапун и дезинфектанти;
2. баня, оборудвана с душ с течаща топла и студена вода;
3. стая за личния багаж на работниците;
4. складови помещения за други нехранителни стоки.

(2) Входът за санитарните помещения е различен от входа за помещенията за доставка и обработка на продуктите и топлата кухня.

Чл. 45. Събирането и изнасянето на твърдите отпадъци стават в полиетиленови торби за еднократна употреба разделно и завързани. Съдовете за отпадъци се съхраняват извън помещенията на кухнята на специално предназначено за целта място.

Чл. 46. (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Пригответената в детската кухня храна се разпределя в стъклени бурканчета за многократна употреба или в съдове за еднократна употреба.

(2) Когато храната се разпределя в стъклени бурканчета за многократна употреба, върнатите от абонатите бурканчета се измиват, дезинфекцират и стерилизират в сухи стерилизатори при 160 °C за два часа. Капачките се измиват и стерилизират чрез водна или суха стерилизация.

(3) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Когато храната се разпределя в съдове за еднократна употреба, същите следва да отговарят на Регламент (ЕО) № 1935/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 г. относно материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, и за отмяна на директиви 80/590/ЕИО и 89/109/ЕИО (специално българско издание, глава 13, том 45), чл. 14, ал. 2 от Закона за храните и наредбите по чл. 15 от Закона за храните.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) Когато храната се разпределя в пластмасови съдове за еднократна употреба, същите следва да отговарят на изискванията на Регламент (ЕС) № 10/2011 на Комисията от 14 януари 2011 г. относно материалите и предметите от пластмаса, предназначени за контакт с храни (ОВ, L 12, 15.01.2011 г.).

(5) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.) В случаите по ал. 4 детските кухни задължително осъществяват дейността си при спазване изискванията на Наредбата за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, приета с Постановление № 354 на Министерския съвет от 2021 г. (ДВ, бр. 91 от 2021 г.).

Редакция към ДВ, бр. 90 от 20 Октомври 2020 г.

Чл. 46. (1) Пригответната в детската кухня храна се разпределя в стъклени бурканчета за многократна употреба или пластмасови съдове за еднократна употреба.

(2) Когато храната се разпределя в стъклени бурканчета за многократна употреба, върнатите от абонатите бурканчета се измиват, дезинфекцират и стерилизират в сухи стерилизатори при 160 °С за два часа. Капачките се измиват и стерилизират чрез водна или суха стерилизация.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) Пластмасовите съдове за еднократна употреба по ал. 1 следва да отговарят на изискванията на Регламент (ЕС) № 10/2011 на Комисията от 14 януари 2011 г. относно материалите и предметите от пластмаси, предназначени за контакт с храни (ОВ, L 12, 15.01.2011 г.).

Чл. 47. (1) Работещите в детската кухня носят по време на работа специално работно облекло, обувки и средства за прибиране на косата, като не се допуска носенето на накити върху работното облекло.

(2) Работното облекло не се носи извън територията на детската кухня.

(3) Преди започване на работа, след всяко посещение на тоалетна и при всяко замърсяване работниците измиват ръцете си и ги дезинфекцират.

(4) Не се допуска персоналът, извършващ почистването на детската кухня, да се ангажира в приготвянето на храна.

(5) В работните помещения се допускат външни лица само след разрешение на директора на детската кухня и използването на специално облекло.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Неорганизиран контингент" са деца от 10 месеца до три години, отглеждани в домашна обстановка, на които се приготвя обедно хранене - на база подадена от родителите ежедневна заявка.

2. (изм. - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) "Организиран контингент" са деца от 10 месеца до три години от детски ясли и яслени групи в детски градини.

3. (нова - ДВ, бр. 90 от 2020 г.) "Обекти в областта на услугите" са обекти за химическо чистене, обществени перални по смисъла на чл. 3, ал. 2 от Наредба № 12 от 2018 г. за здравните изисквания към обществените перални, обекти за изработване и поправка на облекло, обекти за изработване и поправка на обувки и кожени изделия, обекти за боядисване на облекло, фотоателиета, звукозаписни студиа, обекти за ремонт на електродомакинска (битова), компютърна и телевизионна техника.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 118, ал. 4 и чл. 34, ал. 2 във връзка с § 1, т. 9, буква "о" от Закона за здравето и отменя Наредба № 6 за организация и дейността на детските ясли (ДВ, бр. 44 от 1987 г.).

§ 3. Контролът по спазване изискванията на тази наредба се извършва от органите на държавния здравен контрол.

§ 4. Разпоредбите, отнасящи се до кърмаческата група, влизат в сила от 1 септември 2009 г.

§ 5. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., отм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.)

Редакция към ДВ, бр. 24 от 31 Март 2009 г.

§ 5. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г.) С правата по чл. 8, ал. 3 се ползват и лицата, които отговарят на изискванията по § 2б от преходните и заключителните разпоредби на Закона за здравето.

§ 6. (1) Лицата, които преди влизане в сила на тази наредба са придобили образование по специалностите "Инструктор по хранене" или "Медицинска сестра - диетолог" се ползват с правата по чл. 36, ал. 3.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.)

Редакция към ДВ, бр. 103 от 2 Декември 2008 г.

§ 6. (1) Лицата, които преди влизане в сила на тази наредба са придобили образование по специалностите "Инструктор по хранене" или "Медицинска сестра - диетолог" се ползват с правата по чл. 36, ал. 3.

(2) С правата по чл. 36, ал. 3 се ползват и медицинските сестри, които имат правата по § 2б от преходните и заключителните разпоредби на Закона за здравето, които имат и придобита специалност "Консултант по кърмене, здравословно и диетично хранене".

§ 7. (Отм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г., в сила от 16.07.2022 г.)

Редакция към ДВ, бр. 103 от 2 Декември 2008 г.

§ 7. С правата по чл. 10, ал. 1 се ползват и лицата по § 2б от преходните и заключителните разпоредби на Закона за здравето и § 3 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти.

**Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 26 ОТ 2008 Г.
ЗА УСТРОЙСТВОТО И ДЕЙНОСТТА НА ДЕТСКИТЕ ЯСЛИ И ДЕТСКИТЕ КУХНИ
И ЗДРАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ТЯХ**

(ОБН. - ДВ, БР. 36 ОТ 2011 Г., В СИЛА ОТ 10.05.2011 Г.)

§ 9. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 26 ОТ 2008 Г.
ЗА УСТРОЙСТВОТО И ДЕЙНОСТТА НА ДЕТСКИТЕ ЯСЛИ И ДЕТСКИТЕ КУХНИ
И ЗДРАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ТЯХ

(ОБН. - ДВ, БР. 53 ОТ 2022 Г., В СИЛА ОТ 16.07.2022 Г.)

§ 20. В срок до един месец от обнародването на наредбата в "Държавен вестник" министърът на здравеопазването утвърждава програмата по чл. 10, ал. 3.

§ 21. Наредбата влиза в сила седем дни след обнародването ѝ в "Държавен вестник", с изключение на § 8, т. 2, който влиза в сила от 1 януари 2023 г.

Приложение към чл. 43, ал. 2

Списък на оборудването, което има критично значение за осигуряване безопасността на храните

1. За съхранение на хранителни продукти:

1.1. Хладилни шкафове с режим на работа от 2 до 8 градуса:

- за продукти - масло, сирене, кашкавал, мляко;
- за зеленчуци на склад;
- за месо за следващ ден;
- за кисело мляко за следващ ден.

1.2. Фризер с режим на работа -18 градуса:

- фризер за месо;
- фризер за масло.

2. За подготовка на хранителни продукти:

- картофобелачка;
- зеленчукорезачка;
- месомелачка;
- универсална машина;
- сокоизстисквачка.

3. За топлообработка:

- ел. парен казан с режим на работа (0,5 - 4 АТМ) налягане за определено време;
- ел. пекарни;
- ел. печки.

4. За обработка на амбалажа:

- стерилизатори (за суха и водна стерилизация) с режим на работа 160°C за 2 часа.

Забележки: 1. Определянето на температурните параметри става чрез инсталиране на контролни термометри за хладилните шкафове и фризерите.

2. Техническото оборудване се почиства, измива и дезинфекцира след максимално разглобяване.